

بازی با مرگ

آشنایی با حرفه بد لکاری، بد لکاران معروف، پیشینه بد لکاری، گفت و گو با دومین بد لکار شاخص ایرانی و... به بهانه در گذشت ار شا اقدسی

محمدعلی محمدپور اروزنامه‌نگار

پرونده

شامگاه ۱۳ مرداد ار شا اقدسی در گذشت. بد لکاری که سال ها روی مرز مرگ وزندگی بند بازی کرده بود، پیش از این که به ۴۰ سالگی برسد، زمانی که هنوز سرشار از انگیزه کار و پراز شور زندگی بود، در یکی از بد لکاری هایش در پروّه‌ای خارج از کشور دچار حادثه‌شد. ار شا اگر چه به بیمارستان برده شد و یک هفته‌ای علا یم حیاتی داشت اما شدت حادثه امید چندانی برای زنده ماندنش باقی نگذاشت. پیش از این هم بد لکاران دیگری زندگی‌شان سر صحنه بد لکاری پایان یافته بود. انگار سر نوشت بد لکاران این است که در نهایت پایان زندگی‌شان هم در متن عشق و علاقه‌شان و در مسیر حرفه‌شان رقم بخورد. بد لکاری، حرفه سخت و خطرناکی است که به کیفیت پروّه‌های سینمایی کمک بزرگی کرده اما آدم‌هایش کمتر دیده‌می‌شوند و مردم‌آشنایی زیادی بآن ندارند. در پرونده امروز در پی در گذشت ار شا اقدسی به زندگی نامه او می‌پردازیم، از جایگاه و پیشینه بد لکاری در سینما می‌گوئیم و با چند نفر از بد لکاران جهان و سر نوشت‌شان بیشتر آشنا می‌شویم.

مرگی به موازات زندگی

بر خورش با یک‌آگهی مسیر زندگی‌اش را عوض کرد. آن آگهی سر نوشت‌ساز، دوره‌های آموزش بد لکاری پیمان ابدی بود. ار شاتصمیم گرفت ایران بماندو بد لکار شود. او باید بد لکار می‌شد چون خودش گفته بود از ارتفاع، سرعت‌تاریکی می‌ترسودبد لکاری به‌جنگ این ترس‌ها رفتن بود. به‌خاطر استعداد زیادش به سرعت در کار بد لکاری پیشرفت کردو به‌عنوان مربیگری کلاس‌های پیمان ابدی رسید. ار شادر پروّه‌های مختلف تلویزیونی و سینمایی کار جلوه‌های میدانی و بد لکاری را انجام داد. فیلم‌های ایرانی مانند گشت ار شاد، خط‌ویژه، رگ خواب، متروپل، راه‌آبی ابریشم و مجموعه‌هایی مانند

ساخت ایران، عملیات ۱۲۵، شوق پرواز، کار آگاهان و رالی ایرانی از هنرنمایی‌های او بودند. اقدسی همچنین در چند پروّه خارجی هم حضور داشت. او در فیلم «کونگ فویوگا» با جکی چان هم‌بازی شدو بازی در کنار نیکلاس کیج در فیلم «مرگ روشنائی» را تجربه کرد. حضور در یکی از سری فیلم‌های جیمز باندس طرح کاری او را نشان می‌دهد. حضور او در برنامه خندوانه باعث شناخته شدن بیشترش برای مردم شد. اقدسی در ورزش‌های مختلفی مانند کاراته، اسب‌سواری، چتربازی و بانجی جامپینگ به فعالیت پرداخته بود. او به‌عنوان اولین مربی بانجی جامپینگ ایران شناخته‌می‌شد. ار شا اقدسی سرانجام سربک پروّه در بیروت دچار حادثه‌شد و در گذشت.

بد لکاری مدیون مطالعات و تلاش‌های «ار شا» است

دومین بد لکار ایرانی که بیش از ۴۰ بار در فیلم‌های مختلف در کنار «اقدسی» برای چپ کردن خودرو حاضر بوده از این حرفه پر خطر می‌گوید

مجید حسین‌زاده اروزنامه‌نگار

«محسن خداپرست»، یکی از اعضای حرفه‌ای گروه بد لکاران ۱۳ که «ار شا اقدسی» مؤسس آن بود، کمتر از دو هفته پیش برای آخرین بار با ار شا که در لبنان بود، صحبت کرده است. او که هنوز باورش نمی‌شود ار شا در یک صحنه بد لکاری دچار سانحه شده و فوت کرده، در گفت‌وگو با ما درباره این حرفه و اقدسی، نکات کمتر شنیده شده‌ای را می‌گوید. در خور ذکر است که «خداپرست»

در اولین همایش رسمی بد لکاران ایران به‌عنوان دومین بد لکار مرد ایرانی، تندیس بهترین بد لکاران مرد ایران را دریافت کرده و در آثاری همچون «نگار»، «جرم»، «گلشیفته»، «به‌وقت شام»، «قهرمانان کوچک»، «امکان مینا»، «رخ دیوانه»، «شهرزاد»، «شهر موش‌ها»، «سلام بر فرشتگان» و «دختر شاه‌پریون» به‌عنوان بد لکار حضور داشته است.

● **۱۲ سال است در این حرفه مشغولم**

از او درباره ورودش به این شغل می‌پرسم که می‌گوید: «به‌طور کلی، مردم با خطرات این کار آشنایی زیادی ندارند و تازمانی که وارد این حرفه نشوند، نمی‌دانند که مشقت‌ها و سختی‌های زیادی دارد. خیلی از متقاضیان بودند که وارد این رشته شدند، بعد از تجربه این سختی‌ها، با پس کشیدند ولی من پوستم کلفت‌تر بوده و الان تقریباً ۱۲ سال است که به‌صورت حرفه‌ای در این کار مانده‌ام. درباره ورودم به این شغل باید بگویم به‌صورت خیلی اتفاقی به این رشته علاقه‌مند شدم. یک جست و جوی ساده در اینترنت کردم و با آقای اقدسی آشنا شدم. بنابراین یک ایمیل به او زدم که خیلی سریع جواب داد و من را به باشگاهی که در آن تمرین می‌کردند،

پیشینه بد لکاری در سینما

صحنه‌ای معروف در تاریخ سینما وجود دارد که هارولد لوید، کم‌دین معروف از عقر به‌های ساعت یک برج آویزان است. صحنه‌ای که در زمان خودش میلیون‌ها آدم ابر صندلی سینما میخکوب کرد. در چنین صحنه‌هایی احساس نیاز به بد لکاری که به جای بازیگر اصلی، جلوه‌های میدانی را اجرا کند، ایجاد شد. در ابتدا فیلم‌سازان به دنبال افرادی می‌رفتند که یا دیوانه سینما بودند یا امیدی برای ادامه زندگی نداشتند و از آن‌ها کمک می‌گرفتند. آن موقع فیلم‌های اکشن چندان رایج نبودو بد لکارهای بیشتری در کم‌دی‌هانیاز بود. با ظهور فیلم‌های وسترن، ستاره‌های ورزش گاو‌بازی و سوار کاری وارد عرصه سینما شدندو به بد لکاری و بازیگری پرداختند. دهه‌های ۱۹۵۰ و ۶۰ به‌بعد زمان توسعه فناوری‌های مدرن بد لکاری مانند airtrams، کیسه‌های هوا و آتش گلوله‌ها بود. فناوری‌هایی که تا امروز همچنان در حال تکامل و توسعه هستند. بنابراین بد لکارانی ظهور کردند که به کمک ارتقای کیفی پروّه‌های سینمایی آمدند. این حرفه با رایج شدن جلوه‌های رایانه‌ای تا حد زیادی تحت تأثیر قرار گرفت. اجرای برخی صحنه‌ها می‌توانست بسیار دشوار و گران باشد بنابراین جلوه‌های رایانه‌ای می‌توانستند این مسئله را حل کنند. البته بد لکاری به‌خاطر واقعی تر بودنش همچنان کاربرد خودش را دارد و هنوز هم در بزرگ‌ترین پروّه‌های سینمایی استفاده می‌شود.

چگونه می‌توان بد لکار شد؟

خطر کردن، سرعت عمل و استقبال از هیجان، از لازمه‌های بد لکاری هستند. پس مردان ز نانی باید وارد این حرفه شوند که مشکلی با این موارد نداشته باشند. بد لکاری چیزی نیست که با مدرک به دست بیاید اما فعالیت در رشته‌هایی مانند پارکور، ورزش‌های رزمی، اتومبیلرانی، دوچرخه‌سواری، غواصی و صخره‌نوردی به یک فرد کمک خواهد کرد که بد لکار موفق‌تری شود. یک بد لکار باید با انجام تمرین‌ها و ورزش کردن، قدرت بدنی‌اش را بالا ببردو بدنش انعطاف‌پذیری داشته باشد، از نظر قلبی و عروقی قدرتمند باشد و آمادگی روحی خوبی برای تصمیم‌گیری در لحظه داشته باشد. شرکت کردن در دوره‌های آموزش بد لکاری و کارآموزی پیش‌افردی که در این حرفه اعتبار دارند به یک فرد تازه‌کار کمک می‌کند که بر مهارت‌های خودش در این عرصه بیفزایدو بتواند به پروّه‌های سینمایی و تلویزیونی راه پیدا کند.

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

شنبه ۱۶ مرداد ۱۴۰۰

۲۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ ۱۷ آگوست ۲۰۲۱

شماره ۲۰۷۲۵

۱۹۴۵

استقبال کنندگان از خطر

درباره مشهورترین بد لکاران جهان که سر نوشت تلخی داشته‌اند

افراد زیادی از دوره سینمای صامت تا سینمای غرق در فناوری امروز به بد لکاری پرداخته‌اند که دچار حادثه شدند. در ادامه بخش‌های از زندگی بعضی از آن‌ها را مرور می‌کنیم.

آرت شول سقوط هواپیما و غرق شدن در اقیانوس آرام

هر فیلم شاهکار، احتمالاً جنبه تاریک خودش را هم دارد. فیلم «تاپ گان» یکی از دوست‌داشتنی‌ترین فیلم‌های دهه ۸۰ است اما تعداد کمی از مردم می‌دانند که یک

بد لکار بزرگ هنگام تیراندازی سر صحنه فیلم جانش را از دست داده است؛ آرت شول، خلبان و بد لکار آمریکایی در فیلم‌های مختلف هالیوودی بد لکاری کرده بود. او سال ۱۹۸۵ سر فیلم برداری فیلم کلاسیک «تاپ گان» با بازی تام کروز بر اثر یک سانحه هواپیما جانش را از دست داد. «شول» در حال چرخش وارونه در یک هواپیمای کوچک مجهز به دوربین بود که این هواپیما به اقیانوس آرام سقوط کرد. او لحظاتی پیش از مرگش در پیامی از درون کابین گفته بود: «من یک مشکل دارم، من یک مشکل جدی دارم». جسد و هواپیمای این بد لکار ۵۳ ساله هیچ‌گاه پیدا نشد.

دارر اابینسون بر خور دبا صخره

۲۶ مارس ۱۹۴۷ در

لس آنجلس به دنیا آمد و در ۱۳ سالگی بود که به واسطه مهارتش در استفاده از ترمپولین، عکس‌اش روی مجله لایف رفت. یکی از شاهکارهای بد لکاری دارر اابینسون، سکانس پایانی فیلم «پایون» و لحظه‌ای است که شخصیت

استیو مک کوپین خودش را از جزیره شیطان به پایین پرتاب می‌کند. رابینسون در این صحنه به جای مک کوپین از صخره‌ای به ارتفاع ۳۰ متر پایین پرید و یکی از تماشایی‌ترین لحظات بد لکاری تاریخ سینما را رقم زد. رانندگی در لبه دره گرند کنیون و سقوط به همراه چتر نجات یکی دیگر از کارهای خارق‌العاده بد لکاری رابینسون است. معروف بود که بد لکاری‌های رابینسون همواره با دقت برنامه‌ریزی می‌شدند به طوری که در طول ۱۳ سال فعالیت بد لکاری‌اش هرگز حتی یک استخوان از بدنش آسیب ندید. با این حال ۲۱ نوامبر ۱۹۸۶ در صحنه فیلم «مزوراز میلیون دلاری» در حادثه موتورسیکلت و برخورد با یک صخره کشته شد.

ای‌جی باکوناس سقوط از طبقه ۲۲ و باز نشدن چتر نجات

فردی که مصمم بود با سقوط از طبقه ۲۲ ساختمانی در فیلم «استیل» در سال ۱۹۷۹ که در آن نقش بدل «جورج کندی» را بازی می‌کرد، ر کورد ثبت شده توسط «دارر اابینسون» را از آن خود کند. باکوناس پیش از این در فیلم‌هایی مانند «جنگجو» به کارگردانی والتر هیل حضورهای موفق داشت. او سر صحنه فیلم «استیل» در اجرای پرش خودش البته موفق عمل کرد اما در هنگام فرود، کیسه‌هوای زیر او پارو باعث مصدومیت شدیدش شد. باکوناس به بیمارستان منتقل شد اما بر اثر شدت جراحت روز بعد در ۲۷ سالگی در گذشت.

پیمان ابدی قهرمان شیرجه‌و بد لکار جهانی

پیمان ابدی زاده سال ۱۳۵۱ در یوسف‌آباد تهران به دنیا آمد. در شش سالگی به ورزش اسکی پرداخت و در ۱۲ سالگی برای ادامه تحصیل به آلمان سفر کرد. ابدی، طراح و کارگردان صحنه‌های اکشن بود. رشته تخصصی ورزشی او شیرجه بود که مدال‌های بسیاری گرفته بودو به‌خاطر شیرجه‌بی‌همتابش در فرانکفورت، موفق به ثبت نام خود در کوردهای گینس شد. او عضو تیم Action concept یکی از چهار تیم برتر اکشن جهان بود و با طراحی و اجرای صحنه‌های اکشن در پروّه‌های پُرازدای مانند هشدار برای کبرا ۱۱، پلیس‌های موتورسوار، ۱۰۰ درجه، دلفک و فرشتگان وحشی مهارت‌های علمی‌وفنی خود را به نمایش گذاشت. اوسر انجام در عصر روز چهارشنبه ۱۶ اردیبهشت ۱۳۸۸ پس از تجربه‌های بد لکاری بسیار در سینمای ایران، در حین اجرای یک صحنه اکشن، در تله فیلم چشم‌های نامحسوس، جان خود را از دست داد.